

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільні святках.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

По виборах до ради державної.

(З Галичини.)

Последні вибори до ради державної в Галичині подали в последніх часах нагоду до дуже обширної й горячої оговорки, посилялись закиди одних інтересованих в сих виборах против других, та може як раз задля горячого спірного настрою сеї оговорки доси — як нам здає ся — мало хто потрудив ся здати собі і другим як небудь предметово справу з значіння й досягlosti сих виборів і їх вислуду.

Вибори сеї відбувались рівночасно в цїлій Галичині, в рускій і польській часті краю, серед не зовсім схожих обставин, всеж таки виявили ся в них і деякі замітні загальні, а навіть спільні признаки. Як се вже можна було замітити по последніх виборах до сейму, пішов т. зв. рух людський в Галичині в далеко переважаючій часті зовсім не тою дорогою, якою хотіли его повести проводирі т. зв. людського сторонництва. І чогож більшого можна було сподівати ся після принятого у нас загально епособу веденя агітацій виборчої? Коли „агітувати“ — то гаразд! подумали собі всякі опікуни й заступники народа. Програма, принципи, прапор — які небудь — усе найдуть ся, а коли треба, можна й нові придумати й виречись давних; головна річ, щоб „противників“ побороти. Дуже знаменне було з того погляду взаїмне відношене до себе т. зв. „людовців“ а соціялістів; они зовсім не щадили для себе, і то повними пригорщами, запашних компліментів. Компліменти сеї стануть тут замість всякої оцінки одної чи другої воюючої стороны: колиб хоч по однім боці стояли були люди не то якісь дуже вже визначні, справжні спасителі людскости чи народа, але звичайні поважні громадяни, то бодай ся одна сторона була-б заховала міру й повагу. Так щож! Час нагав, а раз розворушені пристрасти хто може повести чи спинити? Сеж власне прокляте кож-

дого свідомо злого учинку, що зло смолою прилягає до цілого дальшого веденя діла. І розвинула ся шалена конкуренція так в оброблюваню народа, як і — себе самих: одні других безоглядно відсуджували від розуму, правди, віри й чести.

І щож показалося, поперед всего в польських округах? Чи може побідило т. зв. людське сторонництво? Перевело оно ледви трех кандидатів! Може побідило соціялісти? Перевели двох кандидатів. Натомісь т. зв. сторонництво звістного ке. Стояловського, в часі перед виборами розмірно найменше голосне, перевело вибір шести кандидатів, т. зв. мабуть — всіх, що їх поставило, бо проводир его умів взяти ся до селян, умів дїбрати ся до головних движучих мотивів людської душі, умів безоглядно радикальну агітацію получити з моментами релігійними, умів закрасити сеї сьєвом свого пожертвованя, свого „мучеництва“ за справу народа (мазурскі селяни називають ке. Стояловського таки справді мучеником!). Справдилось знов се, що кожний тамучий ясно бачив в часі т. зв. еміграційного руху: наряд вірив першому лїпшому безсовістному агітаторови, вірив тим більше — чим смілійше сеї агітатор его обманював, — вірив хочби найнесовістнішим ненокликаним провідникам, бо недовіряв покликаним. Сеї покликані, певно, також були дуже винуваті, алеж знов (і не легко то) трафити спокійною, честною дорогою до переконаня, і вихід який небудь не раз не легко найти, та ще коли пристрасти вже раз розворушені.

Що до руских округів, то тут Поляки і правительство — о скільки се последнее йшло на руку польським шовіністам — держались уже в основі відмінного поведеня, як в округах західних. Наука з последніх соймових виборів не пішла що до західної Галичини в лїс!... І що найзамітнійше, хоч разом і дуже погане: польські шовіністи усеї без виемки, без ріжниці сторонництва, навіть сеї, що впрочім самі пнуть пресию правительства, представляли й пе-

редставляють усеї галицькі виборчі неспокої й розрухи яко щось спеціяльно „руське“, і то наголошують сеї рускій їх характер; такий тон почув ся навіть в заявленях правительственных в радї державній. Тимчасом як раз ті селяни, що виступили найрізче против пресії правительства і в Давидові (коло Львова) убили виборчого комісаря — се селяни польські (в Давидові е лише кількадесят душ Русинів); вступились за сими селянами на улицах міста Львова — знов таки хіба не Русини! — розрухи в Сколім також не були рускі, і комарнянських так дуже рускими називати не можна. Правда: ставили й рускі селяни декуди опір — але який? такий, що хіба власне без чинного супротивленя давали себе бити, сїчи й колоти. Пятнуємо сю методу польського шовінізму, бо бачимо в ній деякі дуже гидкі побічні заміри: очистити себе — а споганити нас в очах сьвіта! Ми певно последні, щоб оправдувати нечестну агітацію, щоб оправдувати наших з московскими холопами сконсолідованих псевдо-опозиційників, ми противно думаємо, що пролита в часі последніх виборів справді-руська кров — ляже нестертим каїновим пятном на лица наших сконсолідованих юдителів і іскаріотів, — але-ж неменьше нікчемні е й згадані клевети на наш рускій наряд.

Згодивши ся отже радо-нерадо з думкою, що в західній Галичині треба таки попрощатись з многими мандатами, бо з мазурским людом таки й жартувати годї, а впрочім і на случай успіху за дорого сеї усеї стояв би, кинув ся польський шовінізм до завзятої „акції“ в східній Галичині. Що правда, наша „крава“ руска консолідація знаменито улєкшила ему не лише сю „акцію“, але — на превеликий жаль — опісля по виборах і оправдане сеї! І при принятій у нас загально яко оправданій „полїтичній“ моральности (на пр. що в політиці можна із „чортом“ лучитись, і т. п. і т. п.), справді дивуватись хіба треба би було, коли-б противники наші були не скористали аж так дуже з наших похибок! За то т. зв. рускі „угодовці“ стояли

40)

ЗАЛІСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше.)

— А Мошко схоче рано встати, піднімає голову... болить, руки... болять, ноги... болять, в голові тяжко... Ха-ха-ха! Добре ему так, котюзі!

— Ану, далі... до суду! Будь здорова, стара, я йду... А дітий пильнуй! — наказував він зломаній сосні, мов жінці! — Най Михась учить ся... може що з неї буде.

Ступив кілька кроків і перевалив ся в рів. Він того мов не замітив, бо говорив дальше:

— Вчи ся, Михасю, я тобі кажу! І ти, Гандзю, вчи ся — і ти, Олексо, вчи ся... бо я вам не поможу.

При тих словах він силував ся видобути ся з рова, але кілька разів зсунув ся з берега дороги, застряг у сніг і вкінці покинув думку вилазити. Почав хрестити ся, відганяти від себе злого духа, говорив щораз невірнійше якісь слова, щораз менче термосив собою, сон его брав ся,

він спер голову на купині снігу і почав дрімати...

В селі за лісом вже півні піяли і мороз над раном тис дужше. Але Криворукій морозу не чув, ему дуже любо спало ся...

В той час Мошко Зільбер рушив ся у ліжку, напів свідомий. Крізь розбиті шибки просто на его ліжко, що стояло недалеко вікна, віяв морозний воздух. Він чув, що у відкриту руку і плече зовсім змерз, але не мав сили сховати сеї під перину. В голові ему шуміло, а ціле тіло було тяжке як олово. Він силував ся відгадати, що се таке, і не міг. Память покидала его. Зібравши всю силу волі, він зсунув перину з себе, але тут і почув зараз зимно на цілім тілі, котре его більше протверезило.

„Насте!“ хотів він крикнути на наймичку, щоби прийшла, але то слово вимовив захриплим і тихим голосом. Накрив ся знов периною і лежав.

В голову дуло ему з вікна. Помалу мов кулю олова обернув він голову в сторону вікна і зрозумів, що шибки вибиті. Хотів встати з ліжка але не мав сили. Скулив ся, сховав голову під перину і лежав.

Під периною зробило ся ему нараз

душно, віддиху не ставало ему. Знов вставив голову на верх — і ему зараз полєкшало. Почув, як когут заїяв в сїнях.

„Насте!“ Голос був его сильнійший.

Наймичка Настя сама тоді пробудила ся, як звичайно досьвіта. Здавало ся їй, що чує деє якийсь голос, але не вірила.

„Насте!“ кликав Мошко.

Настя прийшла в хату.

— Гей, який ту загар! — крикнула зараз на порозі, — а як постуденіло!

— Насте, ратуї мене!

— Загоріли?

— Загорів! гину, Насте! Ратуї!

— Що-ж ту стало ся? — дивувала ся наймичка.

Засьвітила сьвітло, змїркувала, що бракує Мошкови і трохи не винесла его у коршму разом з постелю...

Коли рано стали люди приходити до коршми, Мошко лежав у своїм алькири, а коло него зять і невістка і ще кілька заліських жидів. Мошкови було вже лекше; він слухав горячої суперечки зібраних о Криворукім, котрий деє щез. Сам порадив роздивити ся по господарстві, чи Криворукій чого не вкрав і віднайти его та передати жандармам.

трохи не до послідної хвилі безрадно й бездільно. Якої небудь справді угодової акції, з ніякого боку, зовсім не було й видно. Ані сеймові послі, ані ерархія не дали сим разом ніякого почину, а не дали его — окрім може й для інших, незнаних нам ближше причин — зовсім певно й тому, що з протівної сторони не видно було ніякої, ні найменшої охоти до якої небудь справді реальної угоди. З протівної сторони прозирає виразний замір збуги руских угодівців не тільки чим небудь, але як не сбу дь, а опісля ще й кинено руским угодовцям в лице перфідний закид, що они „слабі“, „не мають понертя в краю“. Розуміє ся, що така угодова акція понертя у нікого мати не могла і на се наші протівники очевидячки може й — числили! Перечислили ся о стілько, що політичне товариство угодовців, „Р.-п. католицкий Союз“ рішучо відмовив своєї санкції для такої угодової акції, й угодові кандидати мусіли взятись до акції на власну руку по повітах. Про яку небудь загальну справді-руську акцію виборчу сим разом і мови бути не могло — також і супротив відомої тактики наших псевдо-консолідаторів та псевдо-радикалів: протівно ся тактика послужила до тим певнішого вироблення *carte blanche* для польського шовінізму, до нашого повного погноблення, а опісля — в раді державній — ще й до оправдування!

А яка-ж була отей т. зв. опозиційна акція по сторони рускій? Відкликатись до справжніх інтересів народа, учити і вести нарід — се праця тяжка й дуже невдачна; виложити єї можна дуже багато, а опісля возьме мандат — хто другий. Чисто-народна й справді-демократична програма — се річи дуже гарні. Попиваючись своїм звичаєм — в міру потреби ще з часів оснoваня „Батьківщини“ — в радикальне піре, проголосив наш псевдо-опозиційний провідир недавно, на вечерку в честь Шевченка, кілька рази з великою емафазою віщоване безсмертного генія про Україну — „без холопа і без пана,“ та в практиці без намислу вибрав Україну з — холопами й господинами. Дарма!! бо, як толкував ся перед несконсолідованим радикалом, „Кацапи мають красну організацію!“ Може она й „красна“ ся „організація,“ як кому до вподоби, тількиж годилось може подумати, якою ціною окуплена ся організація та й яку ціну треба за неї й на будуче платити?! І стали наші псевдо-опозиційні вчаси холопами господина Дидицького, а вчаси — спілниками завзятої псевдо-радикальної агітації... Розуміє ся що оперта задля пристрасти й злоби на наскрізь неморальних основах — мусіла така агітація хапатись неперемірливо всяких средств, хочби неправда й юдження, а чим горячіша она була — тим пильніше протівники наші нотували єї обяви, а нині — ще й самі вказують на се, що ось-то Галичина „край граничний.“

А деж були які небудь реальні вигляди

такої агітації? Одинока наша опора — се-ж держава, а коли ми єї житнені інтереси злегковажимо, то хіба зможемо числити на єї опіку? Може Москва дасть нам сю опіку? Коли недавно тому габінет гр. Баденього подав ся був до димісії — на лицах наших опозиційністів малювалось надзвичайне вдоволене... Дячого? Чи може для того, що сподівались з сеї димісії справдішних яких користей для свого народа? справдішної зміни обставин в користь народа? Може!... але мабуть таки багато більше тішились они сею димісією дятого, бо она хоч як небудь задовольла їх пристрасть та злобу. А вже чи там по Баденім прийде Тун, чи Букоа, чи хто иньший — байдуже!! Они чейже й самі добре знають, що ні Тун, ні Букоа, ані ніхто другий, ніяке сторонництво і ніякий міністер, не заопікують ся в Австрії московскими холопами! Навіть соціялісти ні! Одна або друга група послів ради державної може в єї чи другій справі скористати з нагоди й звернутись протів нелюбого міністра, як свого часу звертались і — правительственні нині — Молодочехи та антисеміти, але по послідній дебаті над галицькими виборами мабуть далі-далі вже хочби й про сякий-такій успіх в єї справі буде щораз трудніше! Жалі московських спілників і холопів будуть ще хіба потрібні для „Московских ведомостей“ та „Nord-iv,“ щоб ними тим успішніше можна було перед сьвітом покривати гноблене підляських уніятів... І то ще єї „Московскі ведомости“ говорючи про наші виборчі кривди, не забувають ніколи нас усе дуже гарненько перестеречи, щоб ми помимо всего не переступали легальних границь! І справді так учили наш нарід в часі виборчої агітації деякі агітатори, і нарід давав бити ся, єїчи і колоти, не згадуючи вже про тюрми.

Ба, а щож тепер дальше, по виборах? Правда, бували вже в нашім народнім житю хвилини, коли дякуючи розумови, а ще більше великому серцю деяких наших сьвіточів, інтелігенція наша таки справді єдналась до позитивного народного діла. Тепер она розбита, духовьство зражене насильним поступованем властий, нарід розворушений а безрадний, а ті — що може й уряд повинні б глядати заради, ще може й раді таким відносинам. Де ділись єї часи, коли в кождім нашім місті була хоч невелика, але тісно споена, одноцільна, наскрізь патріотична інтеллігентна руска громада? Коли ся інтеллігенція зуміє знов так як колись згідно злучитись до народної праці, то певно найде ся й зарада на теперішні сумні відносини.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 16-го цвітня 1897.

Звертаємо увагу бук. Русинів на оповіщене про державну лотерію, поміщену між анонсами „Буковини“, й запрошуємо їх до як найчисленнішого купованя льосів, з котрих призначено 6000 зр. на „Руский Дім Народний“ в Чернівцях. Купуючі спирають патріотичне діло а заразом можуть найти й своє щасте, що дай Боже. Хто купує льоси в нашій адміністрації причиняє за заразом 15%-овим работом, який має „Народний Дім“ від кожного спроданого льосу, до збільшеня фонду будівляного сего товариства.

Галицька руско-українська молодіж університетска видала протест в справі ухвали галицького сейму про зреставроване старого королівського замку на Вавелю в Кракові на подарунок австрійському цесареві в 50-літній ювілей его панованя. Протест той, надрукований доси в американській „Свободі“, (в львівскім місячнику „Житє і Слово“) а також в деяких дневниках чужих, в Росії, в „Русі“ і в Угорщині. Під протестом занотовано, що підписало его 132 студентів університетских.

Знесенне виїмкового становища міста Чернівців що до шкільного податку хотіла перевести рада краєва і подала була свого часу відповідне внесенне до виділу краєвого. Виділ краєвий звернув ся до маїстрату, щоби сказав свою гадку, а на оногдашнім засіданю подав референт, радний громадский Штронер в тій справі обширне справоздане, в котрім про все згадує, щоби доказати добру господарку ради громадскої на поли шкільництва та зовсім промовчує язикову сторону. Черновецькі Русини не мають ще до тепер ні одной народної школи з викладовою рускою мовою, хотяй півтора тисяча руских дітий ходить тут до школи та і заснована руска паралелька при гімназії потребує підстави в народній, рускій школі. Се нехтоване таких слушних домагань черновецьких Русинів є тривким доказом, о скілько рада міська досрела до орудованя тою найважнішою просьвітною інституцією.

Справоздане читальні в Жадовій за час від 1. цвітня 1895 до 1. цвітня 1897. Нових членів в 1896 році приступило 11, виступило 2, разом усе членів 129. Вибрано новий виділ з головою Михайлом Ткачуком; ухвалено, щоби на Народний Дім в Жадові члени доповнили свої членські вкладки до 5 зр., 3 зр. і 1 зр., після їх стану маєткового до 1-го лютого 1897; щоби при Народнім Домі заложити народну крамницю датками по 5 зр., 3 зр. і 2 зр., як корінним фондом; щоби при крамниці заложити касу пожиткову.

Стали глядати Криворуюкого, але не могли найти его. Аж перед полуднем привезли его замерзлого на санях...

Славко дізнав ся о тім аж під вечір, коли йшов до Горошинських. Переймив его Козак на дорозі і оновив ему пригоду. А відтак виймив зза холяви зімнятий папір і подав его Славкови.

— Може би ви мені, паничу, перечитали лист від доньки з Гамерики?

— Добре, дайте, я вам перечитаю. Ви ще не знаєте, що в нїм стоїть?

— Та знаю; читав мені дяк, але ви то лїпше перечитаєте.

Козакова донька, Анниця, писала з Гаванни, як з Царгорода забрав єї один пан на корабель і завіз за море; як там она пізнала ся з одним богатим реставратором і вийшла за него за муж. „Все — писала она — було би добре, я жию тепер у великих достатках, тільки біда в тім, що мій чоловік хоровитий і довго не потягне і я сама нездорова, часто також хорую. Тепер мені дуже жаль за Залісем, я би там на

крилах злетіла, але виїхати не можу, надто далекий сьвіт. Збираю ся вам післати яку сотку, аби вам лекше було жити.“

І ще писала, що чоловік єї — він звав ся Сміт — записав на неї велику частину свого маєтку, тільки она тим маєтком може розпоряджати ся аж по его смерти. Мала надію вернути до Заліся і просила батька і матір, аби молили ся за єї здоровле. Казала також з тих грошей, які пришло, замовити службу божу в церкві. — Лист був писаний невправною рукою, але на краснім папері, — віяла з него якась туга і невдоволене мимо достатків Анниці.

— Она не знає, що єї мати вже небіжка і що я в друге оженив ся і що церков згоріла і що в нас було таке нещасте минувшого літа...

— Ви до неї не писали?

— Або я знав, де она є!

Козак просив Славка, аби написав до Анниці довгий лист і все описав.

— Просив би я — казав — кого

иньшого, аби мені написав; але в нас ніхто не потрафить. А той лист аж за море мусить іти, то треба его добре написати.

Славко обіцяв ему написати лист і зараз пополудни зробив се. Описав широко все, що Козак хотів.

— Я вам відвдячу ся, скоро гроші дістану — казав Козак, послушавши, що панич написав.

— Ну-ну, аби ви тільки дістали.

— Ви не вірите, що то правда? Десь ніхто не хоче вірити! — нарікав Козак.

— Веїляко буває — відповів Славко.

Ще місяць не минув, а Славко перецьвідчив ся, що Анниця писала правду. Від неї прийшло сто зр. для батька і лист, в котрім писала, що чоловік єї помер. Нарікала притім знов, що сама нездухає і тужить за Залісем. Обіцяла приїхати сама, скоро тільки троха прийде до здоровля.

— Ще хто єї маєток забере! — журился Козак.

— Крамницю заложено з членських вкладок і позичено 180 зр.; в руху є 230 зр. Старшиною крамниці вибрані Юрій Стасюк голова, Михайло Яровий заступник, Теодор Горюк каснер, Олекса Коржинський секретар, двоє ревідентів і трох заступників. — Бібліотека читальні має 123 брошурок і одну часопись „Буковину“. Виділ, як і всі члени читальні заслугоють на повне признане і похвалу за невтомиме старане в справах просвітних і економічних та чесне і патріотичне поступоване в борбі против ворогів нашого народа.

Субвенції для Буковини уділило міністерство рільництва: для піднесеня хову рога-того товару 3000 зр.; на премії виставок рога-того товару 1200 зр.; для управи рогатин 600 зр., на удержане шкільки дерев 500 зр.; на справлене овочевої праси 200 зр.; на піднесеня хову безрог 200 зр.; а вже давніше на видавництво „Буковинських господарських листків“ 1000 зр.; на вандрівні виклади господарські 500 зр., на стипендії для учеників середньої школи господарської в Чернівцях 500 зр.

На вершкуну Цецини в лісі найшли передвчера лісній трупа старого чоловіка. Комісія орєкла, що труп лежав уже довгий час. На шні найдено петлю з ременя і се кинуло підозріне, чи не заходить тут випадок насильного злочину. Ідентичности мерця, що був убого одітий, не можна дійти.

Дарунки від еміграційних агентів. Недавно порозсілав якийсь агент — та вже не з Гамбургу але з Брєми — по громадських урядах Буковини листи, в котрих старає ся змалювати цравдивий рай за морем. І так межиньшим пише, що під его опікою люди найтаньше можуть дістати ся до Америки, бо на кораблі дістануть дармо їду а єму треба післати лиш десятку завдатку на шифарту. Дуже радить, щоби люди йшли до Тексасу, де він в звязи з якимсь товариством, котре дає даром уже не 113 але аж 250 мортів дуже доброго поля. Худобу і всякі господарські знаряди — важе — можна дуже легко взяти на сплату на довгі літа і то за дуже малий процент. Так само хвалить він і Канаду. Веіх других агентів він ганить, будьто они людий лиш вихисновують, і тому остерігає, щоби нігде не удавали ся емігранти з порадою лиш до него, бо він дуже ретельний і сумлінний, а тому, хто возьме ся за се діло і буде емігруючих справляти до него о пораду, обіцює прислати зараз і цілком за-даром красний будильник в подарунку. Читаючи такі письма, то аж злість бере чоловіка. Що за „цирїсть“, що за „сумлінність“ у сего „приятеля“ наших мужиків! Ну, і найдуть ся може і такі людці, що за марний подарунок стануть ся Юдами свого бідного темного народу! Але ходить чутка, що агенти з Гамбурга посилають ще біль-

— Вас то не гризе, що она хора, тільки масток вам в голові — зганив Славко.

— Бо пропасти може — оправдував ся Козак. — Ану, помре, потім гроші вкрати легко... Напишіть ви їй, паничу, най гроші добре замкне в скриню і ключ ховає, а слугам не вірить.

— Не бійте ся, є ще ліпні способи ховати гроші! — успокоював Славко.

— Я прийду завтра замовити службу божу, а ви мені напишете лист. Добре? Я вам того не забуду.

Славко став писарем Козака і писав веі листи до Анниці, більше з цікавості до чудної історії, як з чємности для тупого Козака, або підозрілої Анниці. Одно лиш в єї листах промавляло єму до серця, а то єї очевидна туга за рідним краєм...

(Дальше буде.)

ші дарунки своїм буковинським помічникам. Так говорять собі, люди що „редактор“ *Селянина* Білецький з Василєва за то, що радив в своїй газеті удавати ся до Міслєра в Гамбургу, дістав від того агента великий стінний годинник і 100 зр. Нема що казати, фанійний заробок! Не снів би ся! Б. (Фактом є, що *Селянин* поміщає анонє Міслєра з Брєми. — Рєд.)

Нанзен їздить тепер з відчитами про свою вишправу до північного бігуна по столицних містах Европи, а відтак вибирає ся до Америки. В тій подорожи він збирає багато слави, почесности і грошій. Недавно тому в Копєнгазі витали єго офіційальні особи і величезна товна народа, як яку короновану голову. Ізза викладу Нанзєна в географічнім товаристві вступило відразу до товариства 700 нових членів.

Два доктори заручили ся в місті Шємніці в Саксонії; пан др. Гумель, асистент при лічничім заведеню в Шємніці, і панна др. Грінберг, лікарка при тім самім заведеню.

За слово „куш“, яке ужив в спорі при картах поручник від гузарів Стефан Шєлєчки против поручника Кароля Кадаїка, здеградували першого до стєпени простого жовняра, а другого перенесли в резерву. Стало ся се в Арадї на Угорщині, а Шєлєчки має прийти до Черновєць служити простим гузаром при тутешнім полку.

Віз з руштованєм для нащравок при дротах електричних проводів перевернув ся вчєра коло антики Крижановєского в Чернівцях і розбив кілька шиб. Два робітники, що сиділи на горі зіскочили якоєсь і щасливо, тільки легко скалічили ся.

Галицькі жиди обманці в Будапєшті. Пєштенська поліція арєштувала двоє жидків зі Львова, Дав. Мєллєра і Авр. Рєдліка. Ходили они жебрати, удаючи глухонїмих і — робили „гєшеєт“. Знайдено при них 57 зр. Обманці дивували ся, що їх арєштовано. В Галичині, мовляв, се уйшло би.

Грошєві клопоти султана мусьять бути дуже великі, коли річний дефіцит виносить 4 мільони турецьких фунтів т. є. третина вєсього доходу, а єго довги досягають 56 мільонів турецьких фунтів т. є. чотири і пів рази більше, як він має річного доходу.

Робітнича консумційна спілка у Відні. Соціал-демократи заложили у Відні консумційну спілку що наміряє спрєдавати робітникам найважніші консумційні артикули. Надто спілка має постарати ся о будову ремісничих домів.

Мікроби в могилах. Вже давніше каказав лікар Петрі, що порядно заложений цвинтар не грозить великим небезпєчєнством розширеня зараз, в тих часах знов Лєзенєр робив розєлди і оголосив їх результат. Після сих доєлєдів бациль тифу в похоронєнім тїлі гине по 96, а бациль холєри по 28 днях. Бациль корчів (tetanus) живе ще по 234 днях. Найбільшу силу житя має бациль карбункула, бо знайдено єго живого по році. В кождім разі верєтва землі понад моцями творить непроходиму перєгороду для бактерій.

Подарунок за подарунок. В памятникєх одного з бувших віцєкоролєв Індий знаходить ся таке весєле оповіданє: Одногє разу під часє гостини магараджи Голькару віцєкороль, лєорд Дїфєрен, ножем зі слонєвої кости розрізував картки євїжих дєвниєв. Індийєский князь, побачивши перший раз такий нїж, попросив віцєкороль, щоби зробив єму з него подарунок. Віцєкороль згодив ся на те як найохотнїше. По кількох місяцях одержує він в дарі молодого слоня з оплїфованими клеваками, що мали вид ноєв до розрізуваня карток. Не кінець на тїм; бо скоро лиш на столі положєно дєвниєки, слонє з великою зручностю порозрізував усє картки і подав їх на своїй трубі лєордови. Був се подарунок індийєского князя.

Дивний сон. В Воронєжи живе панночка, донька урядника полуднево-вєсхідної зєлїзничї, має она 21 лїт. Старша сєстра тої панночки умерла перед пару лїтами. Смерть сєстри викликала у неї так великий жалє, що не могла успокоїти ся, понала в бєзсоннїєсть а навєть хотїла

відобрати собі житє. Самоубїйству перєшкоджєно, але панночка попала в незвичайний хоробливий стан. Пєриодично попадає она вє від двоєх лїт в довготрєваючий сон а властиво в якусь сонну апатію, в котрій тратить вєяку вразливїєсть на зявїща вїшнього євїта. Стан такий трєває по кількох місяцїв бєз перєрви. Тепєр ся панна знаходить ся в таємнї станї від 1. вєрєснєя. Она лєжить в лїжку з замкєненими очима, а єї вигляд не робить вражїня хорї; трєхи тїлько змїєрнїла і дєщо збїдла. Відлїх слабий, але правильний; тємпєратура і пульє нормальні. Хора лєжить по кількох днїв бєз найменшого порушеня, в одній позичїї, часами тїлько порушить ся бєз чужої помочи. Коли хто до неї наблїжує ся, відчуває се а хотє може не докладно, розумїє однак що говорять і що дїє ся коло неї. Було раз так, що родина нараджуєвала ся як би то змїєнити постїль для хорї. та учула наради і здаєсь, що они не мусїли хорїї прийти до внодобї, бо з очїї поплили єї рєсні слєзи, а крємї того наступив гієстеричний напад і зойканя; вкїнци хора з великою трудностю вимовила слова: я нікому не потрібна, закопайте мєне як найкєрше. Лікарї робили, що могли, щоби хору обудити, причїм брали ся дуже енергїчних средєств, як колєне пєти і застєсованє сильного току електричного. Тодї хора заводила і оказувала, що то єї болить і мучить, вкїнци сказала: „Чому тї лїдьяки мєне так мучать?“ В прєтягу послїдного пєриоду сонного хора вєтала два рази з лїжка о своїй силї, але тї факти ще побїльшили загадочнїєсть того дивовижного стану і почато здогадувати ся, що є в нормальнїм станї, тїлько удає спанє з якихєх мїєстичних причїн. Одногє разу хора вєтала і пєрєйшла ся сама до другої комнати. Мати спєстерївши се, закликала на ню з радєсти, але хора в тїй хвилї повалила ся на землю і попала знову в соннїєсть. Минувшого року спала она 45 днїв, обудила ся, а по якїмсь часї на ново заснула.

Смерть у філях ріки. Дня 3-го с. м. прибули з Кальварії вєчїрним поїздом до Радзїшова двї панни, що зі стациї хотїли удати ся пішки до Глогочова під Мєслєнїцями, відай до ташєнного євїщєнєка. Дорога випала їм чєрез річку Цєдрон; пєрєходячи чєрез кладку, обї впади в воду. Старшу вїратовано, а молодша, 22-лїтна втєпила ся разом з готївкою 60 зр., яку мала при собі. Того самого вєчєра впав з тої-ж кладки в воду молодий чоловік, що прибув зєлїзничєю з Кракова, та і єго вїратовано. Поміч потапаючим подав зєлїзничий пєрсональ, за що належить ся єму повнє признанє.

Дрїбні вїєсти. Міністер краєвої оборони признєв учєникам висшїї торгєвєльної школи в Оломуцу право однорічної вїєсковї служби. — Оногди в лісі коло Янова знайдєно мєртвє тїло зарїбника Юрка Заяця з Яворова; убийника Василєя Корольа прихєплено у Львові. — Кє. Кнайп звїєстний гїдропат в Вєрїєовєн в Баварії, занєдужав на запаєнє лєгких, прєстудивши ся на однім похоронї. В лічничім заведеню кє. Кнайпа застєпує єго абат Райлє.

Тєлєграми „Буковини“.

З дня 16-го цвїтнєя 1897 року.

Канєа. Адмірали мали вчєра вїзитацию інтєрнєцїональнїх вїєск. Повстанці розпочали пєрєстрїлку з авєстрїєскими вїєсками. Коло Герєкєону їдє завзята борба.

Царгород. Турєцький дєвник „Гакїват“ оєвїдчає, що напад з 9. цвїтнєя не доконали грєцькі вїєска але нєрєгулярні добровольці та що їх пригналі турєцькі віддїли та убили з помїж них 50 жовнїрїв. Турки мали стратити тїлько три чоловіка; тепєр грєцькі добровольці не займають вєже жадного турєцького погранїчного станєвища.

Хто хоче мати
добру і дешево
МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, п.е. добре у використанні почавши в'д 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому

З поважнем

В. Давилевич,
машиніст у бровари Штайєра в Чернівцях, при ул. Зельбінгштрассе (Bahnhofstrasse) ч. 26.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічній закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Впреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех галицьких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих вогнів за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрові“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ лієля всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкращіші условия і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентованя по 5 процент. Гваранция цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки власителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

Із Найвисшого приказу

Єго ціс. і кор. Апостольского Величества

устроює ц. к. дирекция льотерийних доходів

XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛЬОТЕРИЮ,

з котрої чистий дохід присьвятить ся

ЦИВІЛЬНИМ ЦІЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ

сеї половини держави, між ними і 6000 зр. на

„РУСКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“

в Чернівцях.

Ся льотерия обнимає **7816** виграних в готівці,

поділених на

148 виграних головних із **3834** попередними і **3834** слїдуючими

в загальній скількості

165.000 корон в золоті та **100.950** зр. ринських а. в.

Тягненє послїдує невідєлично 10. червня 1897 о 12. год. в пол.

Оден льос стоїть 2 зл. ринських а. в.

Льоси продає і адміністрация „Буковини.“

Льоси можна купити і в ц. к. льотерийних урядах, у всіх льотерийних колектурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, почтових і телеграфічних, в конторах виміни, в урядах стаций залїзничих і др.

Для панів учителїв!

INSPECTIONSBERICHT,

Jahresausweis

і Шкільні повідомленя

(Schulnachrichten)

є на складі

в друкарні „Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

ємерит оператора ц. к. хірург. клініки університетської

Більрота-Гуссейбавера у Відня

находить ся

в Чернівцях, улица Мецгера ч. 25.

В справі приймає хорих і иньших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки Д-ра Квятковского в Чернівцях, улица ратушева (дім Вішоффера.)

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає вєвкі роботи друкарські в мовах рускій, польскій і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

За редакцію відповідає Осип Маковей.